

DIRECTOR:

Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unirea

REDACTOR:

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Lumina Mângăietorului

(+) Trăncănim mult. De aceea cugetăm puțin. Și suntem prea răsfirați cu sufletul ca să pătrundem în adâncul noianului de adevăruri sfinte ce ne împrejmuiesc, iar inimile ne sunt pătate, și așa nu se poate să vedem pe Dumnezeu nici în noi, nici în semenii noștri, nici în celelalte faceri ale mâinilor Lui. Orbăcăm în noaptea și vijornia, sfâșiați de indoeli și vlăguți, pentru că umblăm în căile voilor noastre, zăvorși oricărei penetrații de sus. Deși avem cale sigură pentru a ieși din moarte la viață și pentru a ne ridica de pe pământ la cer: să deschidem larg ușile sufletului nostru ca să intre, cu toată comoara bunătăților sale, și sălaş la noi să-și facă Dătătorul de viață; cel care împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și preamărit.

Intru lumina Acestoră vom vedea apoi lumină nouă, și intru nefermura Lui prisosință de viață, înnoie-vor ca ale vulturului și tinerețele noastre. Căci altele cu totul sunt vederile și dorurile omului călit în focul Spiritului, și altele ale celui robit trupului; altele obiectivele strădăniilor lor, și iarăși altul sfârșitul. Cer și pământ; șor în slăvi și tărăială prin noroiu; zi cu soare și noapte neagră; primăvară cu cântece, flori, mireme, clocot de viață, și ținut arctic, de ghețuri veșnice: așa stau față în față omul spiritual și cel animal, ca să folosim două imagini plastice de ale Apostolului neamurilor. Puternic și milosiv fiind Spiritul adevărului, ridică dintru celea de jos, purifică, încălzește și îmbracă în haina nestrăicării pe toți câți se închină cu credință, nădejde și iubire mai presus de fire, — împrumutate și acestea din vistieria sa. N'avem decât s'aruncăm o privire în lumea de nepieritoare străluciri a sfinților și vom vedea Măestrul reflectându-se în variații fără număr în aceste capodopere ale sale.

Și aievea: Cine, dacă nu Dânsul, îi înzestrează cu nestematele celor patru virtuți cardinale? Și cine altul le pregătește calea spre culmile sfințeniei, dacă nu acelaș dumnezeesc Împărilor al celor șapte daruri numite, oarecumva exclusiv, daruri ale Sf. Spirit?

Grație acestei, de om cu nimic meritate revărsări de ajutoare cerești, se face că Sărăcuțul din Assisi atinge înțelepciunea suprapământescă cuprinsă în atât de scurtul și totuși atoccuprinătorul său cuvânt de scurteț: *Deus meus et omnia*; că fostul calfă de brutar, devenit mai apoi apostolul Vienei, Sf. Clemente Hoffbauer, pe lângă toată puținătatea cunoștințelor sale teologice câștigate n răstimpul redus al unor cursuri grăbite, totuși dovedește ulterior o pricepere doctrinară, la a cărei lumini recurg somități teologice ale vremii sale; că un geniu fără păreche ca Sf. Toma de Aquino caută s'o spună în sinceritatea inimii sale că la poala altarului, din rugăciune, a scos mai multă știință decât din cărți; că un Sf. Atanasie, chiar și în cele mai desnădăjduite situații, știe asta calea și da sfatul mântuitor; că un Sf. Vasile are tăria de a înfrunța furia necruțătoare a unui împărat pornit; că o Sf. Tereza de Avila se ridică la atari înălțimi ale evlaviei cari o îndrituiesc să facă votul că până la moarte va face totdeauna numai ceea ce va vedea a fi mai desăvârșit; că un Sf. Ioan Gurădeaur intratăta e pătruns de frica Domnului (și numai de asta) încât pentru el altă teamă decât aceea că prin păcat ar putea vătăma pe Dumnezeu, nu există nici fiind vorba de muritori, nici fiind vorba de duhurile întunerecului. — Vino și'n sufletele noastre, Mângăietorule bune!

Acțiune creștină

Spiritul Rusaliilor — Cazul revoltător dela Târgu-Mureș — Legiferarea avortului — Acțiune mai energică pentru înnoirea lumii

(*) In ziua primelor Rusalii creștine s'a coborât Spiritul pe pământ. Atunci începe lumea nouă a evangheliei. Atunci pășeste pe scena istoriei Biserica lui Hristos. — Puterea limbilor de foc a făcut din pescari apostoli; din fricoși, eroi și martiri. Visarea a tradus-o în acțiune neodihnită și irezistibilă. Energiile risipite le-a strâns în batalioane închegate, gata de muncă și de luptă.

Spiritul Rusaliilor este foc și furtună. Viață răscolitoare și dinamism conștient. Spiritul Rusaliilor înseamnă: curaj neînfrânt, acțiune neobosită și organizare disciplinată. — Adecă exact ceea ce îi lipsește lumii noastre pentru a fi creștină cu adevărat. Și ceea ce va trebui să-și câștige neapărat, dacă vrea să se smulgă din iadul de astăzi.

Pomenim aci un caz, care n'ar fi cu puțință dacă ar trăi în noi Duhul Rusaliilor. Nu este nici primul, nici unicul. Este însă recent de tot și deosebit de instructiv.

La Târgu-Mureș se clădesc două biserici: una ortodoxă, alta unită. Cea dintâi mai mare, a noastră mai modestă. Cea mare are credincioși puțini, cea mică mulți. Orașul și județul au dat ceva ajutoare pentru amândouă. Pentru cea ortodoxă mai mari, pentru a noastră mai reduse. Am primit cu mulțumite și am tăcut. — Anul acesta a sosit încununarea modestiei noastre. In proiectul de buget al județului s'au prevăzut din nou subvenții: 750.000 pentru cea ortodoxă, 500.000 pentru a noastră. La București însă, râvna ortodoxă a proaspătului credincios G. B. Dulcă a făcut să se aprobe situația următoare: pentru ortodocși 1 milion Lei, pentru uniți . . . nimic! Nici un Leu! — In numele dreptății și egalității și frățietății!

Dacă ar trăi în noi Spiritul Rusaliilor, așa ceva nu s'ar putea nici măcar închipui. Nimeni, nici ministerul și nici un apostol ratat al răutății nu și-ar fi putut permite luxul acestei batjocuri. Dacă nu de alta, dar s'ar fi temut de urmări. Fiindcă este o dreptate în lume și sunt legi în țară. Și ar fi un bun simț în oameni. Și noi toți, ca un om, am sări să le apărăm. N'am lăsa să fie călcate în picioare.

S'ar ridica mai întâi, cu dâră hotărâre, credincioșii noștri din acele părți. Din populația românească a județului Mureș 75% sunt uniți și numai 25% ortodocși. In această proporție contribuie ei la alimentarea bugetului județan. Dacă credincioșii noștri, în bunătatea lor, muncesc și sacrifică pentru biserica ortodoxă, fie! Dar, să trudească numai pentru ea și să nu pretindă — nu să ceară și cer-

șească, ci să pretindă răspicat! — ca cel puțin jumătate din sacrificiul ce se face pe spinarea lor să revină bisericii lor neisprăvite, asta ar fi de neînțeles. Și să tolereze mai departe amestecul nechiemat al unui înăcrit dela Cluj în chestiunile lor județene, este cu neputință. O fi el deputat și președinte al organizației județene liberale de acolo. Dar e cu neputință, ca un român unit să stea sub astfel de conducere!

Asta va trebui s'o înțeleagă și șeful guvernului liberal. Și să ia măsuri. Altfel să nu se mire, dacă reacțiunea va veni. Și dela frații noștri din județul Mureș — cari au dovedit și altă dată că își știu apăra drepturile și credința — și dela noi, dela toți credincioșii bisericii unite. Ne vom ști cere drepturile. Și, mai ales, nu ne vom lăsa batjocoriți. Dacă guvernul așteaptă dovada, va ave-o. Va avea însă și răspunderea!

Alt caz. Nu confesional, ci de ordin general creștin.

Se pregătește un nou cod penal. In el se cuprind dispoziții și pentru crima avortului. Nu chiar clare și nu chiar bine gândite. Și mai ales nu prea creștinești. Se pare chiar, că ar fi vorba de un fel de legalizare ciudată a acestei crime abominabile. Se pune la cale, în plină liniște și pace, cel mai teribil atentat la puterea de viață a neamului și o sfidare oficială a poruncilor lui Dumnezeu. Intr'o țară, a cărei deviză este: Nihil sine Deo!

Ei bine, unde-i reacțiunea creștină a țării? Ea ar trebui să se deslănțuie ca o furtună ce vine repede și ca flăcări arzătoare. Să mistule fără milă astfel de aberații! — Se întâmplă exact contrarul. Se adună doctorii și cer brevet de liberă practicare a omorului de copii mici. Aceasta în numele unor fraze mari și misterioase, luate din dicționarul lui Esculap. Și noi, ceilalți, tăcem. Teroarea formulelor de falsă savantlăcărle ne derutează. Dacă la hotarul bulgar cade un grănicer, declarăm casus belli. Suntem gata însă să stingem cu mâna proprie generații întregi de Români. „Cultul Patriei“ nu protestează. Nici „Asociația generală a femellor“; cari totuși ar fi să fie mame și ortodoxe. Și nici la săptămâna copilului nu se pomenește așa un fleac. Iar malestătea sa, presa, se declară favorabilă acestei porniri de exterminare națională.

E lesne de înțeles, că această somnolență creștină trebuie să înceteze. Dorinși bune se aud mereu. La fiecare nouă crimă săvârșită de liceeni, izbucnește indignarea generală și se cere revenirea la educația creștinească. La

acțiune însă nu se ajunge. Cel mult că ministerul obligă pe copii să albe număr pe halne și șterge orele de religie din programul școlii! De sigur, pentruca din spectacol să nu lipsească grotescul și ridicolul!

E timpul suprem, să scuturăm din somn conștiința creștină a țării. S'o organizăm tot mai strâns și mai conștient. Și s'o afirmăm în viața publică. Să se știe că suntem creștini nu numai acasă și în biserică, ci în toată țara și în toate rândurile obștești. Sunt în România atâtea organizații religioase, patriotice, culturale. La toate confesiunile și în toate orașele. Și toate urmăresc, în bună parte, același scop. De ce nu și-ar da mâna pentru ducerea la bun sfârșit măcar a unor postulate generale, creștinești și românești? E atât de necesar! Curaj, acțiune și organizare: asta o cere Spiritul Rusalilor!

Mult pot puțini buni împreună. În țărișoara Estonia care, între un milion două sute de mii de locuitori, numără numai vreo două mii de catolici, sfânta noastră credință face mai nou progrese îmbucurătoare. Căci pe când înainte în Estonia întreagă lucrau numai trei preoți de-al noștri, acum găsim acolo cinci Părinți Capucini, dintre cari unul, olandez de naționalitate, a primit ritul răsăritean; apoi un frate laic capucin, patru Părinți lezuiți cu doi clerici, — toți de rit latin, — un Părinte lezuit, P. Vasile Bourgeois, de rit răsăritean, și pe un preot secular din numărul acelora cari deunăzi, împreună cu Prea Sfințitul episcop Matulonis, au fost eliberați din închisorile bolșevice. P. Eduard Profitlich din Societatea lui Isus, paroh de Tallinn, capitala țării, este totodată administrator apostolic al Estoniei, iar nunțul apostolic dela Kaunas, capitala Lituaniei, este totodată acreditat pentru Estonia, unde are și o locuință deosebită, lângă biserică parohială catolică.

În internatul catolic de băieți la Tallin se află douăzeci de băieți cari, după cerințele limbii lor materne, frecventează liceul estonic, rusec sau cel german. În liceele publice religia catolică este predată 48 de ceasuri pe

săptămână. În chip deosebit săvârșesc muncă apostolică Părinții lezuiți și trei Surori din Congregația Prea Sfintei Familii, refugiate din Rusia. Părintele Vasile, cel de rit răsăritean, lucrează la Narva într-o capelă specială, pe lângă care activează o congregație de Surori numite „Misionarele Inimii lui Isus”, tot de rit răsăritean. Deocamdată Surorile au deschis numai o grădiniță de copii și o școală de lucrări de mână pentru fete. Cu ajutorul lui Dumnezeu însă și-au făcut deja nume bun; așa de bun, încât în grădina lor de copii nu mai au loc pentru toți candidații mici. N'a spus decât purul adevăr, de Paștile acestui an, un jurnal dela Tallinn scriind, că numărul parohianilor la ortodocși și la protestanți se împușinează, pe când la catolici crește.

Revista catolică lunară pentru Estonia s'a vândut în Martie trecut în nouă sute de exemplare. La Rakvere, oraș al Estoniei nordice, se pregătește clădirea unei biserici catolice noi. Perspectivele noastre de viitor în aceste părți sunt dintre cele mai mângăietoare. (P. Felix Wiercinski, S. J.)

Crestături

Preot ortodox, — apologet al protestantismului de Gavril Todica

După informații din ziare, păr. Ioan Lupaș profesor la Universitatea din Cluj, a ținut la Universitatea din Berlin o conferință despre stările religioase din Transilvania. A detestat, firește, politica Habsburgilor, favorabilă catolicismului și vitregă celorlalte religii: luterană, calvină, ortodoxă, unitară. Cu alte cuvinte, a dat un frecuș Habsburgilor, cari nu au avut nici un merit că ne-au scăpat de Turci și de principii calvini. Apoi s'a făcut apărătorul calvinismului, care, la rândul său, par'că ar fi fost inger protector al bisericii ortodoxe și nu ar fi început a ne calviniza cu toate mijloacele. (Cetește, sub acest raport, mai ales: Istoria bisericească a Românilor ardeleni, de Dr. Ioan Lupaș, Sibiu, 1918, pag. 80—92).

Așa se fac sintezele istorice „obiective” Sine ira et studio...

E curios, că atât dl Lupaș, cât și cel mult exponenți ai bisericii ortodoxe românești mai bucuroși s'ar înfrăți cu toate bisericile protestante, decât cu biserică cea mai apropiată de noi, care e cea catolică.

Profesorul clujan, în drumu-i spre Berlin s'ar fi putut abate ușor pe la Konnersreuth. Văzând pe Tereza Neumann, probabil i-a mai fi mulat ura față de catolicism și încât și-ar mai fi retușat unele idei din sinteză istorică, devenind mai imparțial în aprecierile religioase.

Căci în același timp cu „apostolatul” dl Lupaș din Berlin, ce făceau unii protestanți din Germania?

Disgustați de mișcările prea naționaliste și raziste din ultimii ani, cari amenință păcă și creștinismul bisericii, 600 de pastori evanghelici, în frunte cu Karl Thieme, profesor universitar în Lipsca, s'au adresat către Papa Pius XI, cu rugarea de a fi primiți în sânul bisericii catolice. În cererea lor mărturisesc că s'au convins de rădăcirile protestantismului și că de pe timpul lui Luther bisericile protestante nu fac altceva decât tot rădăcesc și rădăcesc...*)

*) Scrisoarea la care se provoacă distinsul nostru colaborator este următoarea: »Ne îndeamnă să ne lăsam scăparea la Tine, Sfinte Părinte, gândul de a asculta porunca Domnului Nostru Isus Hristos. Nu mai credem că aceasta s'ar mai putea împlini în cadrele episcopale de sub ascultarea noului vladică evanghelic. Atașare necondiționată a bisericii la stat, — căruia, de altfel, rește, cum li-se cade unor creștini, și noi li păstrăm dinț — și eschiderea (ce a devenit deja lege) a fiților noștri creștini, de origine evrei, din toate funcțiile bisericești: sunt semne cari arată că această biserică a ajuns în opoziție imposibil de împăcat cu spiritul Domnului Hristos, așa după cum acest spirit se manifestă în Noul Testament. Pentrucă Stăpânul nostru a zis numai atâta: Dați Chesarului ce-i a Chesarului, și: Dați lui Dumnezeu ce-i a lui Dumnezeu. Noi, vrem să slujim Domnului, vedem acum limpede, față de împotrivirea singuraticilor și a unor corporații întregi, noua biserică germană evanghelică nu dispune de forul care, prin prezența în el a Sf. Spiritului, să ne feriască de primejdie. Chiar și autoritatea noastră

Foiața „Unirii”

Portarul din Altötting

— Sf. Conrad de Parzham † 1894 —

de Marin Barbu-Bănățeanu

Se școală cei fără învățatura cărții și nebăgați în seamă, și cuceresc împărăția cerurilor, iar cei cu patalamale și cu nume sunătoare se tăvălesc, sfârșiți și ticăloșiți, în noroalele lumii acesteia. Pe vremea sf. Augustin (a cărula-i observarea de mai sus), ca și în timpurile noastre. Smeritul frate laic capucin Conrad de Parzham, ridicat la 20 Maiu c., de Rusalile latine, la cinstea altarelor, este și el, o pildă de via de felul cum Dumnezeu, — care nu caută decât bunăvoință gata să lucreze împreună cu harul său — alege (vorba sf. Pavel) cele (socotite) nebune ale lumii, ca pe cei înțelepți să-l rușineze, și cele slabe, și de neam prost, și cele cari (par'că) nici nu sunt, ca pe cele tari și încredute să le înfrunte.

Ceeace împrumută gloriile scestul Sfânt îndoită și deosebită strălucire este faptul că-i din lumea celor mulți și simpli, și a trăit în vremuri de tot apropiate de noi. S'a născut la 22 Decembrie 1818 în Venushof-ul Bavariei și a trecut la cele veșnice în seara zilei de 27 Aprilie 1894, într-o Sămbătă, pe buze cu zimbetul conștiinței împăcate cu sine și cu Stăpânul, a cărui umilă și credincioasă slugă a

fost până la suflarea-i din urmă. Simplu după vorbă, după port, și săvârșind tot numai lucrări de rând, fără șgomot, și fără să atragă luarea aminte a lumii, dânsul, cu sfințenia deacum sărbătorește recunoscută a vieții sale, arată înc'odată adevărul mângăietoarei și creștinește oțelitoarei învățături că Cel de sus prețuiește faptele noastre după sufletul cât am pus în ele, și nu după răsunetul pe care-l trezesc în lume, ori după strălucirea în care le îmbracă slăbiciunea omenească.

Ioan, (acesta-i numele de botez al Sfântului) vine pe lume ca al nouălea vlăstar în familia de plugari a lui George Vartolomeiu Birndorfer și a Gertrudei Niedermayer. Până la vârsta de 31 ani muncește și el ogorul părintesc, alături de toți ai casei. Se convinge însă tot mai mult că lumea nu-i pentru el, și când îl spune și duhovnicul că această convingere a sa e foarte întemelată, nu mai stă la îndoială: vinde ce are, împarte bisericii și săracilor, și se îndreaptă spre mănăstirea capucinilor din Altötting. După puțină punere la încercare monahicească aci, la Burghausen și la Laufen, e primit în tagmă și investimântat după tipicul călugăresc, dându-i-se, cu începutul noviciatului, numele de Conrad. Și cu asta: rămas bun lumii! Nu pregetă însă să scrie și alor săi gândurile ce-l frământă între zidurile de chinovie: »Să știți bine că acum s'în noviciat: de aceea rugați-vă mult ca să pot petrece bine anul acesta, și ca să nu mă fac capucin numai după halnă, făr' după spirit;

pentruca numai așa fiind, se duce viața bună și se moare bine în mănăstire”.

Măinile odată puse pe plug, fr. Conrad nu se mai uită îndărăt. De-aci 'ncolo are un singur gând: Tot înainte, pe calea desăvârșirii. Planul de viață pentru viitor și-l prinde în preajma voturilor călugărești, în unsprezece puncte: 1. Să se obișnuiască a se ține mereu în prezența lui Dumnezeu, și a se ține treba cât mai des: face-ar lucrul cutare dar i-ar vedea duhovnicul ori superiorul? 2. Ceeace ceasuri grele să-și pună întrebarea: Frate Conrad, la ce ai venit la călugărie? 3. Să încerce jure, pe cât va putea, ieșirea din mănăstire afară de cauze într'adevăr binecuvântate. Să nu scoată nici când cuvânt împotriva birii frățești, și să suporte slăbiciunile altora întru cât se poate fără de păcat. 5. Să se străduie, pe cât îi va sta în putință, să fie perfect. 6. Să se mortifice la masă, mâncându-și ce nu-i place, și renunțând la ce-i place. Indată ce sună clopoșelul, să se prezinte în cor, de nu va avea piedici serioase. 8. Să se conjure orice contact cu lumea femeiască, respectiv să fie foarte serios cu ele și să-și frâneze ochii. 9. Să-și calce în picioare propria bunăvoință, ascultând cu sfințenie de mai marii. Să fie credincios și în mărunțisuri, și să se conjure, pe cât va putea, orice imperfecțiune. 11. Să cinstească în chip deosebit și să se meze pe Preacurata.

Pe cum se vede: nimic extraordinar, totuși cât eroism trebuie ca să realizezi cel

Față cu constatările acestor 600 de profeți evanghelici, mi-se pare cam anachronist apostolatul anti-catolic al d-lui Lupaș, în Berlin...

Dar, vedeți, la câte nostimădă duce ura?...

De altmintealea, tot un savant de pe la Lipsca, monistul *Ostwald* scria mai acu-s 20 de ani: „Die restlose Durchführung des protestantischen Grundgedankes muss zu religiöser Anarchie führen“.

În conexiune, îmi permiteam și eu întrebarea, că multe „*autocefalii*“ naționale ortodoxe nu vor duce oare tot la anarhie religioasă?

Astăzi cred, că numai timpul va coace și deslega chestii de aceste. Timpul prin frământări și experiențe dureroase, de cari tocmai acum nu sunt scutiți protestanții din Germania, cari înțeleg cât decât ce va să zică religia creștină.

Tinerimea să se bucure! Sub acest titlu scrie o seamă de cuvinte de aur pâr. *Zavoral*, abatele dela Strachov, în numărul jubilar al „*Patriei*“ clujene, — număr important, închinat în întregime Cehoslovaciei, — insistând asupra atenției ce trebuie să se dele educației tineretului. Reținem și noi din aceste rânduri excepțional de sugestive ale marelui prieten al Românilor:

„Tot ceia e brutal, agresiv, fără scrupule — pornește dela o concepție de viață bizară și greșită.

Stăpânirea de sine — este începutul înțelepciunii.

Când vedeți un tânăr mohorit, cu capul plecat, — e deja suspect, căci e frământat de gânduri sumbre.

Învățătoare de până acum a rătăcit pe căi greșite prin aceea că a abandonat articolele 7. 8. și 28 ale lui Martin Luther. N'am uitat apoi nici aceea că Luther, propriu-minte, a vrut să reformeze biserica catolică rămânând în cadrele ei; astăzi însă trebuie să constatăm că lutheranii au apucat pe ogașă greșită și s'au tot îndepărtat de biserică prin aceea că s'au ținut la distanță de toate reformele pozitive ale lui Luther, accentuând numai latura negativă a acelora. Tocmai de aceea vrem să ne reîntoarcem de pe acest drum greșit ce a dus la rușinea de biserică apostolică și catolică și cerem cu toată smerenia să fim reprimiți în sânul ei. (N. R.)

ștlențios și consecvent, cu toată dragostea sufletului tău, un program, — hai să zicem, — atât de comun, dar atât de serios ca acestal Doar tocmai asta-i taina sfințeniei: *Communia, sed non communiter*; să-ți pulverizezi (vorba vine) viața în fapte, la aparență, de rând, dar cu suflet de supraom, nu de rânduș. Și așa și-a cheltuit fr. Conrad aurul puterilor trupesci și sufletești cu cari îl înzestrăse Făcătorul: după măsură și în chip eroic, în cadru de juruințe călugărești, cari deja și ele prin sine, îl pun pe-un plan de viață superioară.

Înalt ca un brad și sănătos măr, Fratele portar cu ochi albaștri și cu fața blondă prinsă într-o mândră barbă mătăsoasă, vreme de peste patruzeci de ani a fost nelipsit dela poarta vestitei mănăstiri din Altöttingu-l Bavariei, afară de puținele momente când ascultarea îl rânduia aiurea. Câtă lume din apropiere și din depărtări, cunoscută ori străină după lege, limbă și neam (A. e loc vestit de pelerinagii), n'a recurs în acest lung răstimp la umișele lui servicii. Și Fratele portar pe toți i-a servit cu ce a putut și cum a putut mai bine: cu o vorbă bună, cu un sfat, cu o mică daniel. Pentru aștia să chleme duhovnicul, pentru ceia pe Părintele cutare la slujba cutare; unuia să-i dele un rozar, altuia un chip sfânt; dela asta să primească un comision, celuia să-i aducă un răspuns; unuia să-i șteargă o lacrimă, dela altul să îndure o bătărie pentru te miri ce pretenție nesatisfăcută; s'audă și să vadă multe de toate și totuși să n'audă și să nu vadă nimic; să se roage recules în lărmălaia

Tinerimea are dreptul sfânt să se bucure de viață.

Îmi amintesc de anii grei ai tinereții mele, — am fost doar fiul unui biet tâmplar, — și n'am primit dela nimeni ajutoare pentru studii, așa cum primește tineretul universitar de azi, — și totuși am răzbătut, cu voință, cu curaj, cu bucurie și încredere în suflet.

Acum, tinerimea universitară vrea să primească totul de-a gata dela stat, — și chiar primește. Și care e rezultatul? Nu se pregătește serios pentru viață, pentru o profesiune, ci se ocupă cu alte gânduri.

Dar: Ceace nu se câștigă prin trudă proprie, — nu se prețuește. — Și-apoi căminurile studentești prea au atmosferă de cazarmă.

Subscriem cu amândouă mâinile constatările pâr. Abate și ne întrebăm: când se va da oare și la noi, pe toată linia, cuvenita luare aminte problemei de capitală importanță a educației sănătos idealiste, creștinești, a tineretului?

Așezări de stat creștine. Un trimis al ziarului *Petit Parisien* a interviewat pe noul primar al Vienei, pe d. *Schmitz*, privitor la noua Constituție a republicii austriace și la substratul din care a pornit. Răspunsul primit, este:

„Pot să spun că noul statut e de factură cât se poate de austriacă, deoarece unul din principalii săi autori a fost Msgr. Seipel. Cu un cuvânt: noi vrem să zidim un Stat și o Societate de așa cum au fost prevăzute de Papa în enciclica „*Quadragesimo Anno*“. Această codifică noua organizare socială armonizând evoluția materială și intelectuală a omenirii cu nevoile vieții moderne; constată, cu regret, ingerința exagerată a statului în economia publică și influința nefastă a marxismului în viața socială. Societatea de azi se depărtează tot mai mult de instituțiile naturale a căror bază e familia și culme: guvernarea; e strânsă într'un cadru rigid ce nu permite jocul liber al inițiativelor...

Enciclica prevede și reglementează totul;

lăilor de copii; printre porții de mâncare și păhare de bere date săracilor să strecoare vorbe vechi cu accent veșnic nou; să fie totul tuturora din zorii zilei și până în seară, și cu toate acestea sufletul să-i fie nedespărțit de Părintele luminilor, — va trebui să înțeleagă orișicine că a trăi așa, atâta amar de vreme, și încă tot crescând în interiorizare și desăvârșire, e ceva ce lasă cu totul din comun.

Adevăr ce va apărea și mai limpede, dacă vom cunoaște *orariul zilnic* al Sf. Portar: La miezul nopții în corul mănăstirii la rugăciune; la ora unu în chilluța-l monahală, pentru odihnă, dar cel mai târziu la patru era deja în picioare ca să orinduiască cele de lipsă pentru sf. Jertfă liturgică. Dela șase la douăsprezece în slujbă la poartă, ca după prânz, și o jumătate de oră recreație prin grădina, să-și reia postul la poartă până la cină. După care iarna până la opt, iar vara până la nouă, tot acolo-l aflai. Într'aceea lua parte la toate actele de pietate, ale obștii călugărești, dacă nu-l rețineau piedeci cu neputință de trecut, și deprindea și acte de pietate privată, după puteri și împrejurări. — Să se noteze bine: asta vreme de aproape patruzeci și unu' de ani în șir. Și atunci se va da dreptate medicului mănăstirii care l-a caracterizat atât de nimerit: Erou tănuț în chilluța unei chinovii.

Moartea l-a găsit de strajă, pe poziții. În 18 Aprilie 1894, dimineața la cinci, s'a urcat, răzimat în bătă, la capelă să facă pe ministrantele și să se cuminece, — pentru ultima dată. După sf. slujbă a vrut să se ducă din

noi n'avem de gând decât s'o traducem în faptă, după spiritul și litera ei“.

În acelaș sens a vorbit și d. *Ender*, guvernatorul Voralbergului, fost cancelar austriac și colaborator al lui Seipel, unul dintre principalii redactori ai noiei Constituții, despre carea s'a scris și în coloanele noastre.

Dovada serioșității și sincerității creștine a actualului regim austriac se manifestă neîndoiește în *Concordatul cu Vaticanul*, semnat la începutul acestei luni și ratificat. Pentru a vedea spiritul profund creștin de care e pătruns, ar trebui reprodus în întregime, căci e fără pereche prin stipulațiunile sale extrem de binevoitoare bisericii, educației și instrucției religioase. Redăm, din lipsă de spațiu, singur articolul VII. — § 1: Republica Austriacă recunoaște efectele civile ale căsătoriilor încheiate în conformitate cu dreptul canonic. — § 2: Publicarea acestor căsătorii are loc după dreptul canonic. Republica Austriacă își rezervă dreptul de a ordina publicarea civilă. — § 3: Republica Austriacă recunoaște competența tribunalelor și dicasteriilor ecleslastice în cauze ce privesc nulitatea căsătoriei și deslegarea căsătoriei contrase dar ne consumate. — § 4: Sentințele devenite definitive se precizează că vor fi transpuse Tribunalului Signaturii Apostolice care va controla de au fost respectate normele dreptului canonic, ori ba. — § 5: „Tribunalele ecleslastice și civile trebuie să-și prestele asistență reciprocă, legală, în cadrele competenței fiecăruia“. — Protocolul Adițional mai prevede la acest articol competența forurilor bisericești și în procedura relativă la privilegiul paulin.

Bărbații de stat austrieci de după războiu dovedesc o pricepere și perspicacitate ce le asigură respectul creștinătății întregi. — Dele ceriul să porniască și alții, și aiurea, pe urmele lor!

Cetiți și răspândiți: „UNIREA“

nou la poartă, — sosiseră șapte pelerinagii în acel Loretto german, — dar simțindu-se sleit de puteri, a rugat pe fr. Adeodat să-l înlocuiască un ceas, ca să se refacă. Nu s'a mai refăcut însă. După vecernia zilei s'a văzut silit să mărturisască, smerit și frînt de puteri, guardianului: „Părinte Guardiene, nu mai mergel“ După care a trecut la infirmerie. Rămămas aci singur (Fr. Infirmer se îndepărtase pe puțină vreme, iar Părinții erau în cor) cu gândurile și sfârșeala sa, deodată aude sunând la poartă. Și, ca purtat de-un rezort căruia-l era cu neputință să-i reziste, Portarul de alte dăți își adună înc'odată toate forțele, se scoală din pat și pleacă să spună fr. Adeodat c'a fost chemat la datorie... Dar tot restul de puteri ce-l mai rămăsese s'a epulzat în puținii pași până la ușa infirmeriei. Frații de călugărie veniți să-l cerceteze l-au aflat în picioare, răsuflând greu și tremurând obosit de moarte, cu fața lipită de usciorul ușii...

La trei zile după această extenuantă sforțare a trecut de pe platurile pământene la slăvile cerești: resemnat, senin și împăcat cu toate câte-l făcuse lui Domnul. Cum se și cuvenea celui ce învășase din cartea cu care se mândria (— singura lui mândrie —): Crucea Domnului. — Vânătorii de distincții și de situații chiar și în biserică Răstignitului, au la ce medita petrecând cu mintea cursul acestei vieți tăcute, nepretențioase, cheltuită între o poartă și o capelă mănăstirească.

Știri mărunte

Preasf. Iuliu al Clujului din nou în vizitați canonice. Parohiile cercetate mai în urmă de Preasf. Iuliu sunt: *Topa-Mică* și *Săncraiu*, din jud. Cluj. În amândouă locurile i-s-a făcut primire strălucită, cu porți triumfale, ploaie de flori și nesfârșite urale din partea bunilor credincioși și a autorităților locale. Slujbe arhieresti, dela care nu lipsește cuvântul păstorului celui mare, recepții și vizitarea credincioșilor la ei acasă, sunt puncte de program observate și de astădată cu sfințenia de totdeauna.

Pelerinaj la Prislop. S'a făcut, — ca în toți anii de altfel, — Duminică după ziua Sf. Ioan Teologul (anul acesta în 13 Maiu c). Numărul pelerinilor s'a ridicat la vreo 2500, din jur și din depărtări mari. Mărturisile s'au început încă din preziună. De praznicul mănăstirii slujbă arhierescă, în liber, slujită de însuși *Preasf. Alex. Nicolescu*, episcopul eparhiot, care ține, în cadrele sf. liturghii, și o mișcătoare cuvântare de sufletească întremare. Grijă mănăstirii și a slujbelor celor două zile de închinare obștească la acest lăcaș sfânt a avut-o *P. Augustin Pop*, ieromonah la mănăstirea Bixadului, de care se ține și Prislopul din Țara Hașegului.

† Nicolae Nestor.

Capitulul lugojan și-a pierdut Vineri, în 18 Maiu c., pe cel mai blând și mai nepretențios membru al său. S'a stins după îndelungate, grele și variate suferințe, la vârsta de 76 de ani trăiți mai mult pentru alții decât pentru sine. Căci răposatul în Domnul una a știut: stând la ordinele Ierarhului său, să fie sluga tuturor, fără alegere de locuri, slujbe și persoane. Asta de când a primit darul preoției și până la căruntețele bătrânețelor și sfârșala prevestitoare a morții apropiate, cari l-au ajuns ca duhovnic al Surorilor din sanatoriul dela Geoagiul de jos. Dealtcum, asupra acestei vieți încheiate pentru lumea muritorilor, o să revenim cu proximal prilej. — Facă-i Dumnezeu parte cu dreptii!

Pericopă din „Faptele Apostolilor“ difuzată prin radio. E vorba de pericopa dela Rusalii, cetită în San Pietro la sfânta liturghie papală din acea zi de praznic luminat. S'a cetit în trezeci și două de limbi și a fost prinsă și transmisă, Urbi et Orbi, pe unde de 1984 metri, de stațiunea radiofonică a Vaticanului.

Locale. Duminica viitoare, a tuturor Sfinților, va predica în catedrală p. *Dr. Ioan Cristea*, secretar mitropolitan.

— Săptămâna trecută fiind *Săptămâna cărții*, cetatea școalelor noastre a ținut să prăznuiască și ea această întru chipare norocoasă a unui gând bun. Serbarea de Duminica trecută, a cărei suflet a fost d. *Alex. Lupeanu-Melin*, în-sărcinatul »Fundatiilor Culturale Regale«, a fost o manifestație cărturărească-artistică foarte impresionantă. Pe lângă cuvântările ocazionale ale dd. *Alex. Lupeanu-Melin*, *N. Comșa* și *S. Gizdavu*, declamările din *Vlahuță*, *Topârceanu* și *Coșbuc*, (dș. *O. Spaniol*, *O. Gael*, *L. Duca*) și cetirea din *Miron Costin* și *Cipariu* (dd. *D. Popa* și *A. Jidav*), programul serbării a mai avut și două minunate puncte de cor, executate de levitii seminarului »Sf. Treimi«. — Cu acest prilej *Librăria noastră Seminarială* a făcut un gest într'adevăr impunător: a dăruit elevilor și elevelor prezente cărți în valoare de peste nouă mii de Lei.

Sărbătorire. Cel care în ziua de 10 Maiu c. a fost obiectul unor deosebite manifestații de simpatie, e p. *Dionistu Decel*, prot. nostru din Teaca. Implinind patruzeci de ani

de preoție și douăzeci de slujbă protopopească, cei mai din aproape, cari li cunosc activitatea desfășurată, au ținut să-și arate și din acest prilej față de Sf. Sa stima și dragostea de care sunt cuprinși. La banchetul ce a avut loc după sf. slujbă și după felicitările dela casa jubilatului, au participat peste 70 de persoane. S'au rostit o serie de toasturi, reliefând personalitatea sărbătoritului. — La mulți ani!

Convertit pe patul morții. Norocul acesta l-a avut jertfa unui atentat din Japonia, în acele părți bine cunoscutul politician și om de litere, d. *Muko Sanji*. Asta grație fiicei sale dna *Joshikawa Kanchi-ko*, soția consulului general japonez din Manciuria, care a stăruit de dânsul să se creștineze. Fiind ascultată de muribund, fosta elevă a Surorilor din *Abayaski*, l-a botezat ea însăși, după ce n'a mai fost vreme să fie chemat preot pentru săvârșirea acestui act sfânt. — Așa s'au încheiat repetatele serii de rugăciuni ale unei fiice într'adevăr creștine, care se mai îngrijise să strecoare, la timp potrivit, în mâinile tatălui său și o carte bună: »Răsăritul Adevărului« de *P. Drouart*, una dintre cele mai răspândite apologetice catolice în l. japoneză.

Smaranda Brăescu se va retrage la mănăstire? Așa se spune că da. Și încă la Carmelitane, ca misionară pentru — Africa. Celebra parașutistă română, care a realizat un record mondial de lansare dintru înălțimi aeriene amețitoare, e vorba să se ridice acum la înălțimile Spiritului. Impuls spre aceasta i-ar da, între altele, și totala desinteresare a cercurilor noastre oficiale față de străduințele multiple și strălucitele rezultate obținute de dânsa pe terenul căruia și-a dedicat pân'aci viața.

Recorduri și larăși recorduri. Indiferent ce record, dar să bată un record: asta-i visul-trăsnaie al multora. Vis ce ia câteodată cele mai bizare forme. O revistă economică, spicuiind ciudățeni de acestea (cum cetim în »Schönere Zukunft«) a reținut o seamă dintre ele. Câteva: Cetățeanul *Percy de Malmanche* din Noua Zelandă a ieșit »recordman« în tunsul oilor: în zece ore a tuns 412 oi. Americanul *Carol Evans* s'a ridicat la aceeași »mărire«, dar pe alt titlu: a dat pe gâtlej, la un prânz festiv, una după alta, nu mai puțin de 30 fariurii ciorbă de mazeră. Iustitia își are și ea recordurile sale. Judecătorul londonez *M. Langton* a adus, într'o singură înainte-de-amiară, 427 sentințe de divorț. La Chicago alt record. Acesta deadreptul greșos: de durată a sărutului. »Biruitoarii«: *Paulette Day* și *Lee Knight* cari, la un concurs mondial de sărut, au ținut-o șase ore în șir în aceeași morfoleală. Recordul picioarelor mari a revenit unui Rus înalt de doi metri, care și-a comandat la o firmă londoneză ghete nr. 67. Se notează și două recorduri simpatice, amândouă duse de medici, sub chip de onorarii fabuloase. Și anume: *Dr. Lorenz* din Viena vindecă fiica unui american nabab și capătă 640.000 mărci onorar, și *Dr. James Gale*, care vindecă de paralizie un bogătan și încasează un milion de mărci.

Intrunire colegială. Toți, cari au absolvit liceul greco-cat. din Blaj în anul 1883/4 și cari, văzând amenințată a să răsturna în Târnăvă, piatra comemorativă de pe »Câmpul Libertății« în noaptea spre 3/15 Maiu 1883 am mutat-o la locul unde să află astăzi, sunteți rugați cu drag a lua parte la intrunirea de 50 ani, ce va avea loc în Blaj la 4 Iulie c. orele 9 a. m. Adeziunile comunicați-le colegului vostru: *Vasile Smigelschi*, preot în Sâncel, p. Blaj.

† **Ioan Oltean**, fost preot în Căpâlna de jos vreme de mai multe decenii, a trecut la cele veșnice în 11 Maiu c., într'al șaptezecilea an al vieții sale. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“

I. Sibiu. Boala e veche și cunoscută. O are „Telegraful“ de multă vreme. Acum, pe semne, s'a molipsit și „Revista Teologică“. Are și ea, în numărul ultimei grozave temeri pentru soarta catolicismului cehoslovac. Fiindcă, vezi Doamne, „se clatină“. Dovada: biserica evanghelică din Cehoslovacia avea înainte cu zece ani 160.000 credincioși, acum are 274.954! Cine s'ar putea îndoi, că sa isprăvit cu catolicismul cehoslovac? Mai are doar abia câteva milioane de credincioși, când ceilalți stau fix la 274.954! Firește, „Revista Teologică“ nu-și poate ascunde bucuria pentru această creștere grozavă a scumilor ei protestanți. — Caraghios rușinos!

B. Cluj. „Fili păcii“ nu sunt te miri ce sectă nouă și fioroasă. Ci așa își vor zice pe viitor simpatizii noi tri concetățeni tuciuiri, cărora ne-am obișnuit să le zicem, în neștiința noastră, țigani (să fie cu iertare!). hotărât așa marele lor congres, desfășurat cu pompă de viori și căldări, la Mediaș. Fiindcă după înțeleptul tălc al noului Moise bărnăcuț, d. Gh. Lazurică, atâta însemnează pe românește străvechiul lor nume de „Romani“. — D. Lazurică nu glumește de loc; a vorbit serioși și tot serios, adevărat Moise, a dat negrului popor zece porunci potrivite pentru firea și năravurile lui lată-le: 1. Nu fura, 2. Nu injura, 3. Nu jura strămbu. Nu trăi în concubinaj, 5. Apără biserica ortodoxă. Fi-i credincios supus țării și regelui tău, 7. Nu fi bețiv, 8. Nu asculta de dușmanii țării și ai bisericii, 9. Urmează credincios ordinele șefului nostru Lazurică și 10. Inscribe-te în Asociația romilor din România. — Aplaudați unanime și tuș cu toate ceterile! — Mai mult a căștigat din toată isprava, de sigur, biserica ortodoxă. De acum nu se mai teme de nimic. Are cine s'o apere!

D. București. „Glasul Monahilor“ e plin de răva pentru dreapta credință. Foarte frumos, de sigur. Da vedeți, atâta nu ajunge. Ar trebui să și înțeleagă ce din această dreaptă credință și să-i țină poruncile. În altele una care cere iubire frățească și dreptate pentru toți. Ceeace cam uită. Cum se împacă cu evangheliul de-o pildă, următorul titlu blațin și sugestiv din 15 Maiu „Iarăși iudele catolice!“ El lasă să se înțeleagă te mi ce crime fioroase săvârșite de catolici. În realitate aticolul n'are nici în clin nici în mănecă cu catolicii. S'rafiuește monahicește cu un confrate în călugărie dela mănăstirea Neamțu. Ce-o fi de vină catolicii la asta, greu de ghicit. Pornirea de ură din titlu însă rămână — E corect și creștinesc?

S. Beiuș. Confirmăm primirea abonamentului jumătatea întâi a anului curent.

S. Răvășel. Am primit abonamentul pe anul curent.

M. Zălau. Confirmăm primirea abonamentului pe 1934.

Dr. R. Cluj. Am primit 200 Lei, abonament pe 1934.

Tuturor cunoscuților și prietenilor, cari din prilejul săvârșirii din viață a neuitatului nostru tată

VASILE BĂCILĂ

f. preot în Lodroman,

au luat parte la durerea noastră, le exprimăm, pe această cale, cele mai simțite ale noastre mulțumite.

Familia.

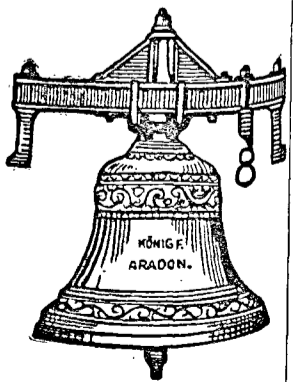
FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiate

Rechizite și scaune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.